

عنوان مقاله:

قرآن و محیط شرعی آن (مدخل چهاردهم قرآن مورخان): کاربردی رویکرد تاریخی در اجتهاد فقهی

محل انتشار:

دوفصلنامه دین و دنیای معاصر، دوره 9، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 41

نویسنده:

محمد خدابنده لو - طلبه سطح عالی، حوزه علمیه قم، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

مجموعه قرآن مورخان، مجموعه ای سه بخشی است که حاصل کوشش سی نفر از پژوهشگران بین المللی است و به زبان فرانسه در سال ۲۰۱۹م. منتشر شده است. بخش اول از این مجموعه مشتمل بر بیست مدخل جداگانه است که به مطالعه بافتار تاریخی، جغرافیایی و فرهنگی قرآن و نیز متن و نسخه های خطی قرآن می پردازند. مدخل چهاردهم این بخش با عنوان «قرآن و محیط شرعی آن» تنها مدخلی است که به فقه قرآن پرداخته و کوشیده است محیط شرعی و فقهی قرآن را بازسازی کند. در این مدخل تلاش شده است متون شرعی موجود در زمان قرآن فهرست و سپس نمونه های احتمالی از روابط بینامتنی میان این متون با قرآن آورده شوند. فقه بیزانسی، فقه ساسانی، کلیسای ارتدکس سریانی، کلیسای مشرق، فقه حاکامی و فقه آرامی مشترک، بخش هایی از محیط شرعی قرآن هستند که در این مدخل مورد واکاوی قرار گرفته اند. نویسنده همچنین قرائت جدیدی از آیه ۱۲ سوره نساء پیشنهاد داده است که نتیجه فقهی متفاوتی با احکام مرسوم در علم الفرائض به همراه دارد. رویکرد تاریخی که در این مدخل طرح شده، در چهارچوب مطالعات سنتی فقه نیز کارایی دارد، بحث احراز صغرای سیره عقلای معاصر با معصوم و بحث تاریخ نویسی علم فقه دو حیطه ای هستند که به مثابه نمونه هایی از این کارایی بررسی شده اند. در پایان، ترجمه فارسی مدخل نیز ضمیمه شده است.

کلمات کلیدی:

قرآن مورخان، محیط شرعی قرآن، کلاه، فقه قرآن، استشراق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1818272>

